

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій»
Факультет	Економічний
Кафедра	Економіки та фінансів
Семестр	II
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	к.е.н., доц. Артюшок Костянтин Андрійович
Контактна інформація	akostya@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	У нових умовах суттєво розширилися повноваження підприємств при відображенні власних господарських операцій. Підприємства самостійно обирають методи оцінки запасів та способи обчислення собівартості; приймають облікову політику, визначають конкретні методики, форми і техніку ведення та організації бухгалтерського обліку. Організаційні форми і методи ведення бухгалтерського обліку повинні сприяти своєчасному наданню інформації щодо виявлення внутрішніх резервів, поліпшення використання активів, економії матеріальних та трудових ресурсів, зниження витрат, а також іншої інформації, яка необхідна для прийняття управлінських рішень.
Мета та цілі	<i>Мета вивчення</i> дисципліни полягає у формуванні у студентів сучасної системи знань про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методології обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні. <i>Ціль вивчення дисципліни</i> полягає у формуванні системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.
Результати навчання	У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: сутність бухгалтерського обліку, основні вимоги щодо його ведення в сучасних умовах господарювання; організацію та методику ведення бухгалтерського обліку на синтетичних та аналітичних рахунках; інформаційну базу бухгалтерського обліку; техніку і форми ведення бухгалтерського обліку; порядок організації бухгалтерського обліку необоротних активів, запасів, грошових коштів, розрахунків та інших активів, власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань, витрат діяльності, доходів за видами діяльності, фінансових результатів; порядок складання фінансової звітності. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти: організовувати документування операцій та документообіг; організовувати облік операцій руху активів і пасивів підприємства; формувати фінансову звітність підприємства; вести бухгалтерський облік на підприємствах з врахуванням сучасних вимог; використовувати облік як основний засіб одержання достовірної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Soft skills	Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. Демонструвати навички документального забезпечення управлінської діяльності.
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: «Статистика», «Економічна теорія», «Підприємництво».

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Історія виникнення наукової теорії бухгалтерського обліку	Облік у стародавньому світі. Купецький облік у середні віки. Історичний розвиток теорії і практичного застосування бухгалтерського обліку. Виникнення класичної теорії бухгалтерського обліку. Напрямки удосконалення бухгалтерського обліку у сучасний період.	Тести, питання
2. Бухгалтерський облік у сучасній системі управління суб'єктом господарювання	Психофізіологічні основи розумової діяльності. Динаміка працездатності. Процеси переробки інформації людиною. Навички та вміння. Методи (прийоми) організації обліку. Завдання бухгалтерського обліку та вимоги до нього. Бухгалтерський інжиніринг у системі формування облікової інформації.	Тести, практичні завдання
3. Місце і роль бухгалтерського обліку в системі економічних відносин	Державне регулювання обліку і звітності. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку і звітності. Види обліку, їх мета та характеристика. Вимірники, які застосовують в обліку, їх особливості та значення. Вимоги до обліку. Основні принципи бухгалтерського обліку. Значення та роль бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік як система упорядкованого узагальнення інформації про фінансово - господарський стан господарюючих суб'єктів. Бухгалтерський облік і ринок.	Кейси, тести
4. Бухгалтерський облік в Україні	Реформування бухгалтерського обліку в Україні й інтеграція в європейські економічні відносини. Організація бухгалтерського обліку відповідно до вимог законодавчо-нормативних актів. Основні положення Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні". Поняття про План рахунків бухгалтерського обліку. Реалізація взаємовідносин бюджету і господарюючих суб'єктів у податковій системі України. Огляд і загальні положення національних стандартів бухгалтерського обліку. Бухгалтерська (фінансова) звітність підприємств, установ, організацій.	Кейси, питання
5. Організація облікового процесу. Права, обов'язки і відповідальність працівників з обліку	Організація облікового процесу на підприємствах, в установах і організаціях. Формування структури облікових підрозділів. Організація праці працівників з обліку. Організаційне, правове і технічне забезпечення ведення бухгалтерського обліку. Організаційні основи облікової політики на підприємстві. Посадові інструкції як регламентація дій службових осіб при виконанні обов'язків. Права, обов'язки і відповідальність працівників з обліку. Права, обов'язки і відповідальність головного бухгалтера підприємства, установи, організації. Адміністративна і кримінальна відповідальність службових осіб, відповідальних за ведення бухгалтерського обліку.	Кейси, тести
6. Предмет і метод бухгалтерського обліку	Предмет бухгалтерського обліку. Ресурси (активи) підприємства та їх класифікація. Джерела утворення ресурсів підприємства та їх класифікація. Господарські процеси та їх результати. Метод бухгалтерського обліку. Сфера застосування бухгалтерського обліку. Об'єкти бухгалтерського обліку. Основні елементи методу бухгалтерського обліку. Класифікація ресурсів підприємства за їх складом, призначенням та розміщенням. Класифікація зобов'язань і власного капіталу підприємства. Порядок групування ресурсів підприємства за їх складом, розміщенням і використанням.	Кейси, практичні завдання

7. Бухгалтерський баланс	<p>Бухгалтерський баланс, його будова і зміст. Мета складання балансу. Актив і пасив балансу. Розділи і статті балансу. Вплив господарських операцій на зміни в структурі активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства. Визнання статей балансу. Обумовленість рівності підсумків активу і пасиву балансу. Чотири типи змін у балансі. Порядок складання бухгалтерського балансу підприємства. Порядок відображення в статтях балансу змін, які викликають господарські операції.</p>	Кейси, тести
8. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	<p>Рахунки бухгалтерського обліку, їх призначення і будова. Активні і пасивні рахунки, їх призначення і структура. Обороти і залишки (сальдо) по рахунках, порядок їх визначення. Подвійний запис відображення господарських операцій на рахунках обліку, його суть і контрольне значення. Кореспондуючі рахунки. Рахункові формули (бухгалтерські проводки), їх види, порядок складання. Хронологічні і систематичні записи господарських операцій на рахунках. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку, їх призначення та взаємозв'язок. Поняття про субрахунки, їх значення. Взаємозв'язок між балансом і рахунками. Оборотні відомості за рахунками синтетичного обліку, їх види, порядок складання. Узагальнення даних бухгалтерського обліку з метою перевірки правильності ведення записів на рахунках бухгалтерського обліку. Сальдові відомості, їх застосування та порядок складання. Порядок відкриття рахунків синтетичного і аналітичного обліку, запис у них початкових залишків. Порядок складання кореспонденції рахунків (рахункових формул). Особливості запису господарських операцій за синтетичними і аналітичними рахунками. Підрахунок оборотів і виведення залишків на кінець звітного періоду за рахунками бухгалтерського обліку. Порядок складання оборотних відомостей за рахунками синтетичного і аналітичного обліку.</p>	Кейси, тести
9. Первинне спостереження, документація та інвентаризація	<p>Бухгалтерські документи та їх значення. Класифікація документів. Обов'язкові реквізити документів. Порядок складання та оформлення документів. виправлення допущених помилок у документах. Порядок перевірки, приймання та опрацювання документів. Інвентаризація, її значення. Види інвентаризації. Об'єкти, періодичність, порядок проведення і оформлення інвентаризації. Уніфікація і стандартизація документів. Документооборот, його організація. Організація зберігання документів. Класифікація видів інвентаризації. Принципи і методика проведення інвентаризації. Порядок заповнення первинних і зведених документів за основними господарськими операціями. Написання змісту господарських операцій на основі документів. Порядок складання документів.</p>	Кейси, тести
10. План рахунків бухгалтерського обліку	<p>Значення класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, принципи будови і значення. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку. Забалансові рахунки. Проблемні питання складу Плану рахунків бухгалтерського обліку. Особливості складання схем класифікації рахунків бухгалтерського обліку за економічним змістом, призначенням і структурою. Використання Інструкції по застосуванню Плану рахунків</p>	Кейси, практичні завдання
11. Форми бухгалтерського обліку	<p>Облікові реєстри, їх роль у бухгалтерському обліку. Види і форми облікових реєстрів. Способи і техніка записів в облікових реєстрах. Форми бухгалтерського обліку, їх суть. Журнальна - ордерна форма обліку, її недоліки і переваги. Техніка облікової реєстрації. Автоматизована форма обліку, недоліки і переваги. Порядок відображення господарських операцій в облікових реєстрах журнальної та автоматизованої форм обліку.</p>	Кейси, питання

<p>12. Облік господарських процесів</p>	<p>Види діяльності підприємств, їх значення. Основні економічні показники господарської діяльності підприємства. Облік процесу постачання. Принципи обліку процесів виробництва та реалізації. Елементи витрат. Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації продукції, робіт і послуг. Облік витрат і доходів діяльності підприємства. Принципи оцінки господарських засобів. Калькуляція як спосіб групування витрат та обчислення собівартості. Порядок визначення та облік фінансових результатів діяльності підприємства. Правила складання кореспонденції рахунків за господарськими операціями процесу постачання. Особливості відображення господарських операцій процесу постачання на рахунках бухгалтерського обліку. Порядок визначення фактичної вартості придбаних запасів. Порядок складання кореспонденції за господарськими операціями процесу виробництва. Особливості відображення господарських операцій процесу виробництва на рахунках бухгалтерського обліку. Порядок обчислення фактичної собівартості продукції. Коригування собівартості продукції. Порядок складання кореспонденції за господарськими операціями процесу реалізації продукції, робіт і послуг. Особливості відображення господарських операцій процесу реалізації на рахунках бухгалтерського обліку.</p>	<p>Кейси, тести</p>
<p>Тема 13. Основи бухгалтерської звітності.</p>	<p>Звітність, її мета та види. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку щодо звітності. Загальні вимоги до фінансової звітності. Організація і методологія розробки міжнародних стандартів. Принципи підготовки фінансової звітності. Склад та елементи фінансової звітності. Порядок складання, строки подання і розгляду фінансової звітності. Розповсюдження міжнародних стандартів фінансової звітності в інших країнах.</p>	<p>Кейси, питання</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Базась М. Ф. Основи бухгалтерського фінансового та внутрішньогосподарського обліку (управлінського) обліку. Навч. посіб. Київ: МАУП, 2007. 178 с.
2. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку. Підр. Київ: 2008. 690 с.
3. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік. Підр. Тернопіль.ТНЕУ.2016. 480 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Житомир: ПП «Рута», 2000 р. 480 с.
5. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник Київ: «Видавництво А.С.К.», 2007. 266 с.
6. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романів Р.В. Бухгалтерський облік. Навч. посіб. Т: ТНТУ, 2012. 384 с.
7. Ждан В.І., Хаустова Є.Б., Колос І.В., Бондаренко О.С. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. Київ. Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
8. Карпушенко М. Ю. Організація обліку. Навч. посібник. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2011. 241с.
9. Кужельний М.В., Линник В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник, Київ: КНЕУ, 2001. 334 с.
10. Лень В. С., Нехай В. А. Облік і аудит. Вступ до фаху: Навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2009. 256 с.
11. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посіб. В.С. Лень, В.В. Гливенко. Київ: «Центр навчальної літератури», 2008. 608 с.
12. Лилишенко О.В. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник Київ «Центр навчальної літератури», 2008. 219 с.
13. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит». Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с.
14. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 688 с.
15. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. Київ: А.С.К., 2004. 770 с.
16. Усач Б.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. Київ: «Знання», 2004. 301с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<p>Загальна політика</p>	<p>Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватись. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в мережі Інтернет. При</p>
---------------------------------	---

	пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. При пропуску практичних занять, обов'язкове відпрацьовування. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які виконуються та здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів	
Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-5)	29
Змістовий модуль 2 (теми 6-13)	31
Підсумковий контроль (теми 1-13) – екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни